Контрольный экземпляр

Масса а мехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Лаккехьарча Советен Министрий Советен орган («СВЕТ»)

Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

№ 166 (4840). | Г. Р А, 2 сентябрь, 1971 шу. | Мах 2 нап. | Газет арадувл 1923 шера денз

ІАННА КИЙЧЪЕ КУЛЬТУРА УЧРЕЖДЕНЕШ

Доккхийн бекхтоккхийн декларан да культурсветучреждениеташ хьалхаяьлла латтаран. Шера ламанна хьежна хуоьлу уж мисхала я. ХIанна ыаттаьнчьнаьн гуйре, духха ца йисаьн кхашкара балхаш чакхдаьлв. Хьаьта Іа а ладьа лаш. Долче, вердача хьалхяьнна болх ба кийчье ела ган хуьлийна культура учреждениеш, вIоаргIа терхьи гIабахийте бола Іан хьалхьа болх барг мел вIаьр парна вIаьнгIеьхьаьхкара. Иу кхета а деш дуьхьалча райсаьнна хьогте а оьрнагIбаьлнаьр кIара клуб, культура ЦIа, библиотека ремонт ян тоьарна, вIашаьне боарнне доагар Іаьлаьдаьр, ишшаьн дарз. Из бехкоьлаьне гIулаьн дика дIаьдолаьлх Сунженски района Аьсиеьчи культура ЦIенка ваьза лиьнаьр бахьаьн болаш, Культура ЦIагIа болх бен я художественни самодеятельноста тийп-тийнаьр кружокаш. Балха кийче нерда формеш методаьн хьуьх. Къаьстта дуьхьаьлеьнний нахь хан-ханнаьхь чечIийсаьа тематически сайреташ: «КПСС XXIV сьезда решениеш кхоьллаьнчьн», «Ленински требуьнаш», кхиарш.

Цу коллективе традиси а лиьнна дIаьттад гар йоьлаьра-ваьра торжественни, регистрация елга. Совесски Энкере гIулаьн да болх хьаьрах кIиьлбоьлийна, нIаьбаьнкара, хоза тIаьнгIийна, духхьаьнчьн паспорташ эцаьрашта торжественно уж лаьтетта. Районе цIьаьнна а боьхкан бан ну культура ЦIен агитбригада да хуьлаьн, Іу бригада чаьсаьа а сентябрдаьне концерт ду, чуоьнан кIоарга болх бийлаьн ца, лоцца ян, кхиьдаьр ду. Культура да бола ваьг шолг культуре Ца Іанна кийчарга гIулаьнна ютарга да латтаьнна. ХIаьта духха йIаьна ма вашшаьн дац е дешнаьн уьзаьа Іан кийчо ерг ваьг вIаьр.

Дика вIаьнгIеьхьаьлаьнна Іан кийчо ера болхаш Грозненски, Шелковской районий духхьаьгIа болча культуре учреждениеш. Цар коттеран терхьи тIаьбахийтIаьлаьй а болх булургбоьлаш Чоьмешеен тоьарна, кIаьнзе а белгалду Іан замандаьх шолг бе бийна балха коттеран лостаьмеш. Мотти, ыаьла аттана коллективий балха опытах пайда а ваьш, вар лерхI тематически сайреташ дикагIа вIаьнгIеьхьа, художественни самодеятельноста талант йоьа кIиранчьн дуьнаьгIа ювьлоьна, нуьх болг тоьаьбе.

Іан кийчо ера болх дика вIаьнгIеьхьаьнна коллективашна кхы а духха я республике. Цу балха боьхкиа пайда боьа колхозаьна, совхозаьна дечь новьсостеьлаьх. Боьхкиаьна шолг нотах ремонт ю культура учреждениеташ, доккхийн Іаьлаьдаьр транспорт ду, кхиьдоьа ешш гIо ду. ЦIьаьбаьчьн республике дуьхьа культура учреждениеьна воьлла лер Іен кийчо-ера балхаш. ЦIьаьнийсл, ча йорташка кIиьнз а ремонт е боьхьаьн культура учреждениеш та, Іаьлаьдаьлаьн доагар. Цу совгIа дуьхьа а аварийин ыаьла тIа хиларх болх вIаьлла а бе йийн йоьла культура учреждениеш.

Уьш шера 27 июле Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совето совцан тIаьнийнар Іан хьалхьа болх бара республике культура учреждениеш, вIоаргIа терхьи гIабахийте бола Іан хьалхьа болх барг мел вIаьр парна вIаьнгIеьхьаьхкара. Иу кхета а деш дуьхьалча райсаьнна хьогте а оьрнагIбаьлнаьр кIара клуб, культура ЦIа, библиотека ремонт ян тоьарна, вIашаьне боарнне доагар Іаьлаьдаьр, ишшаьн дарз. Из бехкоьлаьне гIулаьн дика дIаьдолаьлх Сунженски района Аьсиеьчи культура ЦIен коллективе. Уьллаьн дика вIаьнгIеьхьаьлаьнна самодеятельноста тийп-тийнаьр кружокаш. Балха кийче нерда формеш методаьн хьуьх. Къаьстта дуьхьаьлеьнний нахь хан-ханнаьхь чечIийсаьа тематически сайреташ: «КПСС XXIV сьезда решениеш кхоьллаьнчьн», «Ленински требуьнаш», кхиарш.

Цу коллективе традиси а лиьнна дIаьттад гар йоьлаьра-ваьра торжественни, регистрация елга. Совесски Энкере гIулаьн да болх хьаьрах кIиьлбоьлийна, нIаьбаьнкара, хоза тIаьнгIийна, духхьаьнчьн паспорташ эцаьрашта торжественно уж лаьтетта. Районе цIьаьнна а боьхкан бан ну культура ЦIен агитбригада да хуьлаьн, Іу бригада чаьсаьа а сентябрдаьне концерт ду, чуоьнан кIоарга болх бийлаьн ца, лоцца ян, кхиьдаьр ду. Культура да бола ваьг шолг культуре Ца Іанна кийчарга гIулаьнна ютарга да латтаьнна. ХIаьта духха йIаьна ма вашшаьн дац е дешнаьн уьзаьа Іан кийчо ера ваьг вIаьр.

Дика вIаьнгIеьхьаьлаьнна Іан кийчо ера болхаш Грозненски, Шелковской районий духхьаьгIа болча культуре учреждениеш. Цар коттеран терхьи тIаьбахийтIаьлаьй а болх булургбоьлаш Чоьмешеен тоьарна, кIаьнзе а белгалду Іан замандаьх шолг бе бийна балха коттеран лостаьмеш. Мотти, ыаьла аттана коллективий балха опытах пайда а ваьш, вар лерхI тематически сайреташ дикагIа вIаьнгIеьхьа, художественни самодеятельноста талант йоьа кIиранчьн дуьнаьгIа ювьлоьна, нуьх болг тоьаьбе.

Іан кийчо ера болх дика вIаьнгIеьхьаьнна коллективашна кхы а духха я республике. Цу балха боьхкиа пайда боьа колхозаьна, совхозаьна дечь новьсостеьлаьх. Боьхкиаьна шолг нотах ремонт ю культура учреждениеташ, доккхийн Іаьлаьдаьр транспорт ду, кхиьдоьа ешш гIо ду. ЦIьаьбаьчьн республике дуьхьа культура учреждениеьна воьлла лер Іен кийчо-ера балхаш. ЦIьаьнийсл, ча йорташка кIиьнз а ремонт е боьхьаьн культура учреждениеш

ЧЕРСИЯ - БАЛКХАРОЙ АВТОНОМИН СОВЕТСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКАНА ОКТЯБРЬСКИ РЕВОЛЮЦЕ ОРДЕН ЯЛАРА ХЬАКЪЕХЬАРА

СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Коммунизм хьалъеча толамаш дахарах, хьаннимча хана дез 50 шу даларца дувзаделна Черсий-Балкарой Автономни Советски Социалистически Республикана Октябрьски Революце орден йолла.

СССР Лаккехьарча Совета Президиума Председатель
Н. ПОДГОРНЫЙ
СССР Лаккехьарча Совета Президиума Секретарь
М ГЕОРГАДЗЕ
Москва, Кремль.
1971 шера 31 августа.

РЕСПУБЛАИКА ХАЛКЪА ТIАХЬОЖАМА КОМИТЕТЕ

ДОАКЪАР КИЙЧДАРА СУНЖЕНСКИ РАЙОН ТIЕХЬАЙИСАРА БАХЬАНЕХ

Сунженски районе колхозашца шу ра-дулхи дулли доаккха хьаьйаьн ялабара спешиалиеш ца я. Хьийбаьш йоа тIара оьалхьаьрашца дуьхьа хилара, хьаьйаьй продукташ ялаьра пачхьалхьаьнна дIаьлаьрен хьалхьеьна республике керттера маттаг лоьнг ца. ЦIьаьбаьчьн доаккъар ма тоьаьшш дика доаттаьнна хилар бахьан долаш дуьхьалча колхозашца хьалаьра ах шера хьаьйаьй продуктаьшна. Паччахьалхьеьна. Іаьлаьдаьр лаьн 9 колхозо, шера йоьхкара — 4-ле, фуьйш доккхарг—3-ле хьоьчьнчьнаьр.

Районе кхочабоьлаьш чакхъаьхьаьнна чIоагIа йоьа доаккъара баьн хьаьрга мероприятеш.

23 августе тIаьхьочьнна йоьл кийчьара ладаьнн 41 процент мара кхочабоьлаьнна, ца кийчдаре — 81, бахьна цIоьрг лаьхьара — 48 процент. ЦIьаьйаьчьа колхозашца тулаьлийтIар мангал дьоькка лаьнаш, кхо хьаьр гектара тIара ча хьаьрдаьлаьн, касарах, лаьрхьаьн хьалъаьчьа, доаккъар тIаьнзаьа. ЦIоотIадаьн доаттаьдеча дуьхьа доаьлаьд. Дикка дуьхьа йоьл чан хьийбаьш Іе доаккхаьрдолчьа хьаьтIаьлаьлаьн, дагIаьлаьнр дIаьлаьлаьн. Ледера а дика вIаьнгIеьхьа доаккъаьн а йоьлаьн а силос; ялаьнн 123 хьаьр тоннийолаьш техника дийнаьх елла хьинчар 37 хьаьр тоннаьн мара яьцар.

XIX-ан пирсьеьна цIеранIа колхозе (председатель нов. Золмалов, керттера агроном нов. Золотухин, керттера зоотехник нов. Шестаков) 23 август тIаьхьаьнна гIоьмаш доаккъар кийчдара план ярнга а 50 процент мара кхочабоьлаьнна, нуьна йоьл кийчьара— 38, бахьна цIоьрг дахьхара — 80 процент. 2180 гектара тIара ча хьагуьлдаьлаьн. № 3 йоьла МТФ ялъеьн чаьн арганнаьн ца детта да, ях бахьаьн долаш 60 тонн доаккъар пайдаьн доаьлаьн дийнаьд. № 1-н № 3-н йоьла МТФ-ашца силос елаьй дика кийчьаьна йоьла сенгаранна; автомашеьнан сенгаранна тIаьйаьлаьн духха лаьттеьн доаьн хьет силос йоьлаьча і доаккъаьрен. План 30 хьаьр тонн йоьла 10 хьаьр тонн мара ялаьнн.

Кирова цIеранIа колхозе (председатель нов. Наумов, керттера зоотехник нов. Петров) судаьнна уьш йоьла кIеьнер. ТIехьаьчьтта ялаьнна. Во, вIаьнгIеьхьаьлхьаьнна силос елта. Йоьлаьн йоьла силоса доаккъар ауоьчьа пхо комбайнаьн ийцьр хьаьна боьх бен хьоьх мара хиннаьн, цул совгIа 30 хьаьр тонн сидос чуоьнан сенгар хьаьлъаьнна 20 дн дахьхар. Бахьна йоьр кийчьаьр хьаьхьара да тувлаьнийтачIа лоцеьнна, из бахьаьр долийн 33 процент совгIа дола доаькъ сортагIа доаьнна да.

Орджоникидзе цIеранIа колхозе (председатель нов. Точиев) йIаьнн гектараш цоьнцца хьоьхьаьн лаьт. Йоьл кийчьара ладаьнн 59 процент мара кхочабоьлаьнна.

Доаькъар кийчдара тIехьаьюьаьн а Ленина цIеранIа, «Путь к коммунизму», «Восход» яьха колхозашца.

Уьш боьаьнна доаькъар кийчьара тIехьаьдийсара бахьаьнна да техникаьх бина пайда ца яьцар, доаькъар доаьхьаьнна бригадашца боьхкиа на хьаьш хилар, бригадашкеи фермашкеи доаькъар даккхаьрен тоьаьрен баьдаьнна тIаьхьожамашна доаькъабар. Сунженски районе кома юрта боьхкиа управление оргIонтехьара дIаьдаькъ лидара хилар.

XIX-ан пирсьеьна цIеранIа колхозе председателга нов. В. А. Шумилова, Кирова цIеранIа — нов. Наумова, Орджоникидзе цIеранIа — нов Точиева, «Восход» яьха — нов. Фершулера, хIаьта йиттта Сунженски райисполкома юрта боьхкиа управление керттера зоотехникаьн керттера агрономаьн ки. Кировтен Шумилоеен комитето лаьхийтад, маьхьа салиг цар 1971—1972 шеьнна. Іаьй хьаьйаьн кхочамилаьнна [illegible] доаькъаьнна. Іаьлаьн йоьл, шоьаьн цIеьхьаьтта бекхтоьхьаьнна. Оьаьрхьаьн.

Рай мин комитета эседеле Ленина цIеранIаьн «Путь к коммунизму» яьхьен колхозашца гIоьмен мошеен доаькъар кийчдара гIулаьхьаьна хьежа а гучаьлийн кхочамбоьшарца дIаьлаьнна хьаьтIаьчьта г I у л а ь х ь а ь н тIаьйна а хиларх Сунженски района хьалхьа тIехьожамашна. комитета председателга нов. Чекунова бен хоьш терхьаьлаьн тIаьнийнар. Колхозий хьалхьа тIехьожамашна группашен постаьшен тIоьнгIаьгIа тIехьожамашна доаттабу доаькъар кийчдарна из на тIехьийташ дIаьстадаьрен.

Эседеле хьаьр лаьнарашца дийцар IIаьсарен районе культура учреждениешна КПСС XXIV съезда материалашца Іомаьен курсбо. ХIаьта СМУ-11, «Степной» совхозе, «40 лет Октября» колхозе поьлгIоьномен экономикан проблемаш Іомаьерзан, семинарехь группашка. Іоме семинарехь группашкеи Іомаьен хьуьрш «Корда саг хьаьхьеьр — коммунизм хьаьлерий керттера деттаьрен» проблемаьн. Доккхийн цIадолаьлаьнна массаьнна пропагандист КПСС обкоме политпросвещение цIагIа курийнна семинаре хургеа. ХIаьта КПСС горкома пропагандаьн агитаьен отдело а ергIа сентябрь беттта пропагандистий семинар. Цу семинаре «КПСС XXIV съезда решениеьта пропагандаьн ара партийни организацийна 1971—72 деттаьра шера хьаьхьаьнна латтаьна декхарех» яьха доклад ергIа. «Лучшен хьалхьаьна юьхьа хьаьа яьха лекци ешаргIа. Цу семинаре вIаьнгIеьхьаьнна пропагандистаьна бовьлийтаргIа дIаьнера планаьш, дешара шу мишта хIаьдолаьр деьа яьнна тайпа-тайпара методические хьехамаьн а дергIаьн ацена.

Х. ГЕБЕРТУЕВ.
КПСС Гозерменски горкома инструктор.

КПСС ОБКОМА ПРОПАГАНДАН АГИТАЦЕН ОТДЕЛЕ

Семардийкаьх КПСС обкома пропагандаьн агитаьен отдела эседеле хьилар. Ден повестка ешаш дуьнна дикна лаьнна лаьцар ваьг Наьсарен Наьсарен райисполкомаьн, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома, телевиденей радиовещаьен комитета, республика профтехобразование управление. Наьсарен райисполкома культура отдела, республикан, ски галстий болхоьна

Эседеле хьаьр лаьнарашца дийцар Наьсарен районе культура учреждениешна КПСС XXIV съезда материалашца пропаганда чаьн йоьл дуьнна дика. Цул IIаьлаьтта лаьдийтар Наьсарен Наьсарен райисполкомаьн, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома, телевиденей радиовещаьен комитета, республика профтехобразование управление. Наьсарен райисполкома культура отдела, республикан, ски галстий болхоьна

СИХДЕ КХАШКАРА БАЛХАШ!

ТХА БАРТ ТАЙНА КОЛЛЕКТИВ

Доккхийн дикагIа да тIа отделеьрча къаьстегамошца воьшта хьалхьаьнна оттаьлар. Тхоьй совхозе хьаьйийн боккхачу боккамаш Іомаьен, комбайнаьнна доаькъар доаттаьлаьн ца тIаьн.

Наьсарен пятилетка хьалхьарча шера оьаьа кийнаьр 120 гектар горох, 130 гектар люцерне. Иштта кийнай силоса лаьрхIа хьаьжаьлаьн а.

Уьш шера йоьхьаьн лаьттаьнна а ца бен тха лаьуьйьаьн.

ПланаьгIа хIара гектара тIара 29 центнер чуя ешача 45—50 центнер горох чуийнер дикагIа йоьлча механизатора Бимурзаев Іалс. Шамкха а ца йоьхьаьн дика лел нуьн «ДТ-75» яьа трактор.

ПланаьгIа 700 тонн гIоьна доаькъар ялаьнн лаьнна дар тIа, хIаьта оьаьа хIаьнзлоьна Іалашьнаьй 730 тонна дика йоьл.

Сихонна дIаьдолаьн ца йIаьнн совхозе силос йоьллара болх. 3000 тонн силос йоьлла план яр тIа. Баьхьа, хьаьжаьлаьнна хьежача гуш а оьаьа яьа 400 тонн йоьллаьйоьлла.

Иштта силоса лаьрхIа хьажаьлаьн. Іаьжаьлаьн тха вIаьнгIеьхьаьлаьр агротехнически дикагIа йоьлча хьаьнаьна балхаш дар бахьаьн долаш. Шоьрта моттиеьра а минеральен а удобреен ешаш массеьхьаьна ца. Іомаьдаьлаьн лаьтта силоса йийнача хьажжийй 200—250 центнер йоьл тхона гектара тIара. Цул совгIа оьаьа тIехьожамашца фийр боьа воьаг чудаьра лаьна дош а. ПланаьгIа йIаьгIа гектара тIара 19,2 центнер да лелаьна, оьаьа чудеьнар-юьхьера лаьрхIаьна 23 центнер йIа, да, йIаьта мукх ихьаьнйийна, ужастаьнна 30 центнера гIаьлаьнар. Из йIаьг оьаьа йIаьдоьйийг комбайнаьнна.

Тха йIаьн лелаьдаьнна дика доа уьх шера йоьрта а ян 7200 хьаьжа пачхьалхьаьнна бесхьаьгIа ьаьна йаьна лаьна доаьн йоьлаьчьнна. ятта доаьнаьр Цудухьа цIьаьхьаьнна а даьо на лоарлаьнь доаьн йоьл берча, гIа чиз тIаьйийнайта кхаьзег тха механизаторашца 1,5 шера тоьаьр доаькъар кийчьле гIертаьр. Цул совгIа 230 хьоьа хьажжа а я кхоьаьн чаттаьн. Уьш йIаьнна совгIа хьоьйаьн ца.

КПСС XXIV съезда решениеш кхочабоьлаьра тхоьшшаьна доаькъа йоьлаьнна. Іаьжаьлаьн тха вIаьнгIеьхьаьлаьр агротехнически дикагIа йоьлча хьаьнаьна балхаш дар бахьаьн долаш. Шоьрта моттиеьра а минеральен а удобреен ешаш массеьхьаьна ца. Іомаьдаьлаьн лаьтта силоса йийнача хьажжийй 200—250 центнер йоьл тхона гектара тIара. Цул совгIа оьаьа тIехьожамашца фийр боьа воьаг чудаьра лаьна доаьн а. ПланаьгIа йIаьгIа гектара тIара 19,2 центнер да лелаьна, оьаьа чудеьнар-юьхьера лаьрхIаьна 23 центнер йIа, да, йIаьта мукх ихьаьнйийна, ужастаьнна 30 центнера гIаьлаьнар. Из йIаьг оьаьа йIаьдоьйийг комбайнаьнна.

Тха йIаьн лелаьдаьнна дика доа уьх шера йоьрта а ян 7200 хьаьжа пачхьалхьаьнна бесхьаьгIа ьаьна йаьна лаьна доаьн йоьлаьчьнна. ятта доаьнаьр Цудухьа цIьаьхьаьнна а даьо на лоарлаьнь доаьн йоьл берча, гIа чиз тIаьйийнайта кхаьзег тха механизаторашца 1,5 шера тоьаьр доаькъар кийчьле гIертаьр. Цул совгIа 230 хьоьа хьажжа а я кхоьаьн чаттаьн. Уьш йIаьнна совгIа хьоьйаьн ца.

КПСС XXIV съезда решениеш кхочабоьлаьра тхоьшшаьна доаькъа йоьлаьнна.

ЯЛАТ дIаде КИЙЧО ЕШ

Гурадь юьн культурин дIаьра ягара дикагIа йоьла агротехнически хьаьжаьлаьн лаьтт. Сентябрь бутт юьхьеьхьаьнна йIаьт дIаьде кхаьжа арайоьхьаьгIа шийй агрегаташ республикерча механизаторашна.

ТIадоаьгIаьна шера чуьнарийдоьллаьн йIаьтаьн доаьнаьр 2000 хьаьр гектара тIа гурадь юьн культурин. ХIаьта республикерча механизаторашца гурадь юьн культурин лаьтта мечете кийчьу юьхьгIа тхьаьн читлаьгIа августера даьнешка йIаьнна. Кхача районийтIа юьхье дикагIа вIаьнгIеьхьаьхьаьн лаьтта кийчдара болх йIаьтеьнна да. Нагтеьнна района ахархой а. ПланаьгIа йIаьгIа 7540 гектар яьа деьача 6403 гектар лаьтта йIаьн баьнчьа ца. Гурадь юьна культурагIа яьа дикагIа ешнна лаьттаьн йиь дIаьда дича кхо хьаьжа йIаьн баьнчьа Шелковской районе механизаторашца я.

Кийчьа тайпара суут да Грозненски, МалгIабика, Наьсарен, Ножай-Юрта, Сунженски, Урус-Мартана, Шаьта районашца. Лаьтта оьаьа дукха гIаьнгIийн вийсту ну сайонийн боьхкаьнна. Хьаьнарчьн вай масала, республике районашца юьхье дукхаьн йIаьт йIаьтаьде деьа Грозненски Сунженски районашца, Грозненски районе планаьгIа яьа деьаш кийнчоьу 51 процент мара йIаьлаьн. ХIаьта кхы а вогIа, вIаьнгIеьхьаьлаьн лаьтта яьхьа йIаьлаьн Сунженски районе, ПланаьгIа яьа деьаш. Хиннача 26,9 хьаьр тоннаьр лаьттаьн 103 хьаьр мара йIаьлаьн цар. Республике эгIаьра хьоьгIа болх йоьхьаьн ца яь.

ТIехьабусача боьаьнна бекка лаьтта ахьара йIаьн 55 процент мара кхочабоьлаьнна республике. Хьаьта за боьаьнна йиьлаьдаьтташа цоьй болх вIаьнгIеьхьаьн, ахьара хьежаьн хургьаьн. Цудухьа хIаьн, «гурадь дуь йIаьт йIаьн ю» за тIаьхьаьчьнна шесеча йиьчьаьнна. Іоьнна цIьа-мин хьаьжа ца. Йоьаьн йIаьна пайда ян бен тракторийн парках. Дика вIаьнгIеьхьаьнна лаьхьа кийнна йоьлаьн йоьл фу дIаьдийна йIаьнна ешнна хургьаьн, тIаьдоьгIаьна шера чуьнарийдоьллаьн йIаьнна йоьлла лаьрд.

1971 шера 30 августе гурадь юьна культурийн лаьтта ахьарех йоьла

СВОДКА

(Плян процентехьа)

Ачхой-Мартана	86
Веденн	37
Грозненски	60
МалгIабика	43
Надтеречни	81
Наьсарен	45
Наьурхи	87
Ножай-Юрта	44
Советски	75
Сунженски	38
Урус-Мартана	68
Шаьта	37
Шелковской	46
г. Грозный	80
Республике тIемца	55
МСХ коллективашна совхозашца	81
«Скотопром» совхозе	42
«Грозненн» объединение	86
«Консервмолоко» объединение	59

«Ахкан денс—шера ихьоьа яьа ерсий кийна даге а кхоьаьан къаьхьаьгIа ба Іаьна МазгIабика районе «Ингушский» совхозе боьаьлой. ХIанз Іан замалаьх хьаьйаьн лаьтарадоьча моттигашца шоьа сиьлаьс йоьлаьн ца уьш. Елаьса хьаьжаьлаьш мехкана къаьстта дика къаьхьет комбайнера Алексей Бесита, машенашца тIаьйотта силосеьна масса-кувоьашца дIаьнийсьеьна ралчг Энгинеса Мосара Нурма 4 гектар йоьлаьн тIара дийнаьх юьхьера «лаьрхIаьна ешнна — яьа гектара тIара хьаьжаьлаьн ваьхьа цар.

Дийна денош тIаьхьаьчьа бахьаьнаьрашца лелаьдаьнна а. Дика ножайдоьрна лаьрхьаьнна сенгаьнна. ПланаьгIа 400 тонн йIаьнна ешача чаьчхьалхьаьнна йIаьнна 170 тонн ножайдоьрна йIаьнийй мара. Къаьстта, ца йIаьнна ножайдоьрна чуьнийн Чахкиева Марина кулгалдаьна звено коллективе. ХIара лийнаьх юьхьера лаьрхIаьна 150 процент кхочабоьлаьн ца звено йIаьнна шоьй балха ножайн.

Хьаьлаьрча суута тIе: Алексей Висита агрегат «силосе хьаьжаьлаьн» йоьлаьн а, ШоллагIча суута тIе: Чахкиева Марина кулгалдаьна звено коллективе (хьаьхьаьнна йIаьтта.), Фаргиева Мадинат, Чахкиева Марина, Гарданова Тамара, Фаргиеваداьхьа шоьй чуийна ножайдоьрна машена тIейоттаьн ца.

А. Кьечиева текста суута.

ОКТЯБРА ЧОТАХ

Дика кIиьнаьр уьш деношца тха итата эсаьча корреспондентагара М. Левингера. Цо хьаьн ду бIаьрча шера уьаьрин хьаьсалла кхаььаьгIа яьа «Старогрозненфта» нескладттахоьна дIаьдолаьн лиьна гIулаьн хьаьлаьнна 4 километр йIоьргача «Заьаьн» яьаьча сеьажина бурух тохаьн йоьлча Кирабулакерча бурух деттара белхий управление воьл, Бейгереен керче латтаьна бригада, бурух 5518 метр IоьIоьрг а дан, 27 августе 9 деттаьн плян ихьочаьнийй, яьаьн. ПехьаьгIа ди да тахьаьн бурухьаьтарашца октябра чотах хьаььаьгIа.

ПАРТИЙНИ ДЕШАРА КЕРДА ШУ

ДIаьдаьха дешара шу, КПСС XXIV съезда «кийчо ян хьаьчьаьлаьн шу хилараьгIа» йоьгIа бедхгIийкаьн хетаьн чаьхьаьлийкара тха районе комунистийн Пехьаьрчьа ненешца «ІоьгIа терхьаьн тIаьбахийте Іомаьйн цар КПСС XXIV съезда решениеш, уьш ваьа дIаьйоьвийтаьн духхьа читтаьн, беседаьш йийр, лекцеш йийнаьр. Районе пропагандистаьна шолг яьа ца кхобеш хьаьхьаьгIа коммунистий а, парте боьаьарий а йийнйр - теоретически боьаьн дикаьйоьна. Политшеьнера системе болх бен #2 пропагандист чаьн районе. Уьш бен лаьтта образовани йоьлаш а шоьнта хьаьлаьнна латтаьна, лекцеьрх дика хьетаьн а боьа новьсостийй.

Дешара шу йистедовлаьнна коммунистаьна белгалдаьлаьр хьаьтIаьдоьгIаьна шера ле дешарашца. Парте горсеьхьа комитето кхьаьнарашца партогранизацийе секретарий семинар йийр. Цунна дийцаьр 1970—71 партийни дешара шу чаьхьаьлаьрх йоьла ешташ, белгалдаьлаьр кердача шера воьхарашца. Из ворш цунаьш районе мосийойна кхьаьнарча партогранизацийе собраеш хилар. Районе хIанз хиннаьчьнийй партийни дешара дIаьдаьгIарчьа комплектованийн. Хьа а херма дIаьдаьгIаьн6 пропагандистаьн. Кердача дешара шера хьаьстта дика кийчьаьн йиьнийй кхьаьнарца партийни организацийн: механизированийй завод, ПМК-6, «Кавказ» яьа колхоз, «Степной» совхоз, Гудермесен районе партийни организацийна уьш кердача шера болх бен курсеш 12 хьаьхьаьнарца политшкола, 38 марксизма - ленинизма лардийй школа, сайийнаьр марксизма-ленинизмеьн университет. Цу университете курсаш экономически, Іилмий теоремаьн фаьсультеташ, къаьстта партийнийн - советски боьаьмеш яьтийй. Семинар. Цул совгIа 37 семинарийн группа хургьаьн болх бен. Цу программа дешара формашца дешаьн курсеш 2108 саг, хIаьта массовий сете хьаьГоргьаьна 4811 саг. Комсомольски политдешарг кулгаьн 550 саг.

Гудермесен городской партийни организацийе ешийй керттера деьаьр хоьаьхI экономически знаьнеш кIоарга а хIка хетаьрийлаьр а кхьаьгIаьнна хоьта йийнайтар, XXIV съезда материалашца Іомаьр, промышленности хьоьбхьаьнна производство лелгIийнаьлаьрга тIаьлетта кхьаьнарчьн «Ленин». Кеднаьна решаьна шера «Гудермесийн» совхозен «40 лет Октября» колхозен «ВIашагIкхьаьнна» хьаьнарчьн политшколашца КПСС XXIV съезда материалашца Іомаьен курсбо. ХIаьта СМУ-11, «Степной» совхозе, «40 лет Октября» колхозе поьлгIоьномен экономикан проблемаш Іомаьерзан, семинарехь группашка. Іоме семинарехь группашкеи Іомаьен хьуьрш «Корда саг хьаьхьеьр — коммунизм хьаьлерий керттера деттаьрен» проблемаьн. Доккхийн цIадолаьлаьнна массаьнна пропагандист КПСС обкоме политпросвещение цIагIа курийнна семинаре хургьаьн. ХIаьта КПСС горкома пропагандаьн агитаьен отдело а ергIа сентябрь беттта пропагандистий семинар. Цу семинаре «КПСС XXIV съезда решениеьта пропагандаьн ара партийни организацийна 1971—72 деттаьра шера хьаьхьаьнна латтаьна декхарех» яьа доклад ергIа. «Лучшен хьалхьаьна юьхьера хьаьа яьа лекци ешаргIа. Цу семинаре вIаьнгIеьхьаьнна пропагандистаьна бовьлийтаргIа дIаьнера планаьш, дешара шу мишта хIаьдолаьр деьа яьнна тайпа-тайпара методические хьехамаьн а дергIаьн ацена.

Х. ГЕБЕРТУЕВ.
КПСС Гозерменски горкома инструктор.

Кастта дІайоллалурҗья политдешара занятеш

ТВОРЧЕСКИ ЮМАЕ ЛЕНИНИЗМ

Партийнин комсомольский дешара системеччуа дешара кер җаче шера кайчо хь ялыйий тІа района партийин организацие. КІаллара дешара шу парте XXIV съезда ошешеш ларде а луьйцаш дІаоллалу партийин организацие. Уьйх дешара шера партийин дешара тайп-тайпарна формаша чуяоьдулуна 1406 Зальитеш дІайоллеррга кирисполе-ленинина лардан Іомаьча 33 школа, 17 шкхьаллаьрча политшкола, 19 теоретически семинаре. Дикка шерашЛ массеран пропаганда формаш.

Партийин дешара оригинал хьаьлхьина карттера уйла тІаьхьийтаьрна парте XXIV съезда материаллаш кІоргаргІа Іомаьрг. Карт1 партийин организие кІаьлгІьехьача шкхьаллаьрча политиколаша бІаргчаьна шера парте съезда документаьш материаллаьш Іомаьрг. Ц1у политикономии дешар Іомаьдеш 160 кар хургеа.

Шоай болх дІахо берга марксизма - ленинизма лардий 33 школе. Цига деша заГІа 626 саг, цу дахьле 578 коммунист. Цига деша баГІаьнна Іомаьдерга вай парте истори, социализмна политикономии капитализма политикономии, исторический материализмаьн а Іилмаьн \ коммунизма дешаш`а.

ЧІоаьгІа уйла тІаьхьийтаьрна колха районе интеллигенцена — хьехархошта, медицинсин болхошта, берта боьхьана специалисташта политическин образованиа ларе дешаьнна. Царна ларалла вІашагІьехьа а шоаш дика хилар хьаьлхьеха семинарсин группаьш. Ц1у тайпара группаьш 19 а. Цар чуоьлдиг 539 саг, ялыта царех ахаьш парте болна активистаьш ба.

Кхаьа семинарсин группаьнна Іомаьберга «Советский Ямаьла арІаьнна декларат» иза В. И. Ленина болх, шиннг — Іилмаьн атеизма лардан, 12 группа болх ЦІаьхьаьгІ «Берта тайна саг хьаьхьеччар — коммунизм хьаьлара кертгерча декларат» иза проблема Іомаьрца. «Общественин производство эффективность лаьхьар» КПСС экономически политика оьалаГІа деш» иза проблема Іомаьрг1а партийно - боьхьана активана лаьрхьаьча районин семинаре.

Ц1у семинаре цих шера бальх балха оньго хьаьлхьхар ц1у дешарех боьхьа практически пайда боьлхьи хилар, ХІара ялыта цигА деша багІаьрна ЦІоаьгІа Іомаьдеш районе колхозашна боьхьана чуьлара расчет экономхьаьрца, колхозашца йоьхьиеча кертбоьхьа продукцета ДІаьдоьг мах лоьгІо, районе боьхьаьнаьна экономически болх хилаьгІа ВІашагІьехьаьхьара хьаьлчча дешарехьа дуьхьаьнна ялыта дешаш.

Уьйх дешара шера дикка шерашЛ комсомольский дешара хьаьлхьеш. Комсомольскин союзе боьна кагарлоьр 24 политкружока ялыта: «В. И. Ленина биографи Іомаьчча», «Партех - Йола беседаш», «Кертоаьгр», «Социалистически экономикин Йола беседаш», «Парте XXIV съезда документаьш материаллаьш Іомаьр». Комсомольски политкружокашна хьаьа хержаЛ кьонача коммунистаьш экъера теоретически кайчо дика йолаш бола пропагандисташ. Политически дешара оригинал формаш чуяоьдулуна ялыта 1500 къаьна дешарЛо.

Партийин комсомольский дешара системе пропагандистий массаьра кадраш ВІашагІьехьаьнна. 93 саг ва уьйх. Царех 22 процент лаьхьера образованн йолаш ва. Дуьхьарца бола пропагандисташ тоьхьа йолкха теоретически кайчо дика йолаш бола КПСС истореех, политически экономех, философех, Іилмаьн коммунизмаьн специализдаш яьх ва. Парте районо, партийнин, партийин комитеташа моральхьин материаллаьхьин стимулех терра пайда эьн хьа дикагІа болча пропагандистий балха поощрени ара: царех дукхаьрна парте районе Сийлен грамоташ еннай, районе сийлен деска тІа балхьб. «Красный знамя», «Коммунеран», «Черваьлский» колхозий партиномана дІалаьхьа дешара шера итогех дикагІа бола пропагандистаьш колхоза Сийлен хиннаьнна тІа дІаьлабаьб.

Массовин пропаганда дукхьача формаша экъе партийин организацие чІоаьгІа уйла тІаьлийтаьй экономически политика оьалаГІа деш» иза проблема Іомаьрг1а партийно - боьхьана активана лаьрхьаьча районин семинаре.

Ц1у семинаре цих шера бальх балха оньго хьаьлхьхар ц1у дешарех боьхьа практически пайда боьлхьи хилар, ХІара ялыта цигА деша багІаьрна ЦІоаьгІа Іомаьдеш районе колхозашна боьхьана чуьлара расчет экономхьаьрца, колхозашца йоьхьиеча кертбоьхьа продукцета ДІаьдоьг мах лоьгІо, районе боьхьаьнаьна экономически болх хилаьгІа ВІашагІьехьаьхьара хьаьлчча дешарехьа дуьхьаьнна ялыта дешаш.

Уьйх дешара шера дикка шерашЛ комсомольский дешара хьаьлхьеш. Комсомольский союзе боьна кагарлоьр 24 политкружока ялыта: «В. И. Ленина биографи Іомаьчча», «Партех - Йола беседаш», «Кертоаьгр», «Социалистически экономикин Йола беседаш», «Парте XXIV съезда документаьш материаллаьш Іомаьр». Комсомольски политкружокашна хьаьа хержаЛ кьонача коммунистаьш экъера теоретически кайчо дика йолаш бола пропагандисташ. Политически дешара оригинал формаш чуяоьдулуна ялыта 1500 къаьна дешарЛо.

Партийин комсомольский дешара системе пропагандистий массаьра кадраш ВІашагІьехьаьнна. 93 саг ва уьйх. Царех 22 процент лаьхьера образованн йолаш ва. Дуьхьарца бола пропагандисташ тоьхьа йолкха теоретически кайчо дика йолаш бола КПСС истореех, политически экономех, философех, Іилмаьн коммунизмаьн специализдаш яьх ва. Парте районо, партийнин, партийин комитеташа моральхьин материаллаьхьин стимулех терра пайда эьн хьа дикагІа болча пропагандистий балха поощрени ара: царех дукхаьрна парте районе Сийлен грамоташ еннай, районе сийлен деска тІа балхьб. «Красный знамя», «Коммунеран», «Черваьлский» колхозий партиномана дІалаьхьа дешара шера итогех дикагІа бола пропагандистаьш колхоза Сийлен хиннаьнна тІа дІаьлабаьб.

Массовин пропаганда дукхьача формаша экъе партийин организацие чІоаьгІа уйла тІаьлийтаьй экономически политика оьалаГІа деш» иза проблема Іомаьрг1а партийно - боьхьана активана лаьрхьаьча районин семинаре.

Е. ФАРНИЕВА.
КПСС Шинкоевский районе секретарь.

РЕМОНТНИКИЙ ВАХТА

[illegible] Кхаьнна шера ц1у хьаьхьхар ба ударникаш слесарий бригада бригадирш вежарий Юрийн Евгенийн, ПащаковгІар, Чхаьхьаьнгу, Шечка Байрхьжа, ерзи лелаш Калашников Иньдай, слесарш Берсенов Ширвани, Рахматулин Исмайл, хьаьарна.

Энергетикин оборудованиен сиха ремонт а ешугрЛа-Іан эьнна лаьттІа кайчо яра берриг ши [illegible] ремонтникаш.

К. СКУРДЛАМЦ.
[illegible]

ОКТЯБРА БЕТТА ЧОТАХ

Грозненски опытно - экспериментальий завода коллективе товарни продукци эрахоьмца нис бетта пани ДІаьлаьдеш кІаьчаьн а ях октябр бетта чотах хьаьхьгаЛ я, 27 - гІа августа тІаьхочачаьн нис бетта плана соГІа по эрахиЦЛей 149 эьар сома маьта продукци.

Эрахоьмца продукцета ДІаьдоьг мах лоьхарах барЛ бетта продукцийн хьоьдаьн 133 эьар сом, ХІаьта планан соГІа начхьаьлаьнна бах пайда 97 эьар сом да. КхаьаьгІаьна оьсаьрш лаьхьара барЛ бетта план 124 процент ихьочаьчьнаьй.

Электроэнергии, хьаьйин материаллаш ихьора а ЧІоаьгІа кІоьвеза лоттаьбу пайда боьллюьш. Уьйх шера шер ихьочаьй 224 эьар киловатт-сахьат электроэнергии, эьараш сомий мацца материаллаш.

Ун кхаьнгІаьна толоьмаш доьхьа хиннаьр дахьа лаьмаьз заводе рационализаторашца а. Цар кайчо а ях производствена хьаьаьнгІий 9 рационализаторин предложени. Цар производствена 9,2 эьар сом пайда баьлб.

Уьйх шера кхаьстта дика хьаьхьаргІо болгалаьнна ва тоьхьар Степанов Николай, фрезеровщик Чекалов Александр, Ерашов Виктор, регулировщик Брюхунов Александр, ахьа дуьхьха бидин а. Цар шоай сменин нормаш ончеьрг ІаьхьаьІІа 200—250 процент ихьочаьчьнаьй. ХІинка пятилетка шоллаГІа шера четах хьаьхьегІаьн да уьйх.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.
СУРТА ТІА: болх бин ва фрезеровщик А. Чекалов.
И. ПЛИЕВА сурт.

КПСС XXIV съезда исторический решенеш дешаш ураоттадо йола «Грозненско» объединенин союзийн предприятеш коллективашна 1971 шера — пІеслаГІа пятилетка хьаьхьара шера план кеннаьг хьаьхьи ихьочаьчьнаьр дуьхьа лелачча Еррига-сойлин йиш юьйсеннаьй.

Доьхьийн дикаьрш лаьт «Грозненско» объединенин комсаьн лелаьрашкан хьаьГІар доьхьаьрашкан хьаьхьашка. Пятилетка шерашка шера 31,2 эьар тонн ялат дахьаьн, ялта культурин хьуьхьан юьхьера лаьрхьаьча хІара гектара тІара 16,2 центнерагера 20 центнерга ихьочаьчьнаьй ваьсе бина. Комсий бешашца 22 эьар гектарга ІаьхьаьчІаьс сиз. 1975 шерашле хІара гектара тІара коьсий хьуьхьан 1970 шера хиннаьчь 57,7 центнерагера 79,4 центнерга, мачкаьш лаьхьаьнгІар, планаьгІа лаьрхьа хиннаьчь 18,6 центнер метгеЛ. Ялта культура дуьхьан лаьхьара план тІеьхьочаьчьнаьй объединене сергиева совхозашца. Кьаьстта дика къаьхьийгаЛ ялта культурин дуьхьан планаьгІа лаьрхьаьна 18,5 центнера метгеш юьхьера лаьрхьаьча хІара гектара тІара 32 центнер метгеш ЦІаьнгІаьнский комсий совхоза коллективе «Виноградный» комсий совхоза коллективе планаьгІа хІара гектара тІара яьхьа сона хиннаьна 18,3 центнера метгеш 30 центнер ваьхьаьй.

Хьаьа шера объединенин оттаьн промышленнин производства плана бохьаьна я. ПІаьлатташ талонаьн болгалаьнна а, уьйх шера 7 бетта задаьнен коьртерча дикьо ихьочаьчьнаьр объединене промышленни предприятеш.

Товарни продукци реализаци ара план 102,5 процент ихьочаьчьнаьй, планан соГІа реализаци ваьй 1,2 эьар, сома продукцена. Діаьхьача шера ну кинаьр ваьйна реализаци ара боьгІан 8,6 эьар сома боьхьаьгІа хиннаьй. ТІеьхьочаьчьнаьй оьгІаьна продукци эьарна план — 4,3 процент е 2,4 эьар сома.

Объединенин бІаьрчча хьаьйийна хьаьсаьна оьсаьрш плаьнгІаьчу 2,6 процент лаьхьаьй, хІаьта лІаьдаьгІа шера ну хиннаьн ваьйина 14,2 процент.

1971 шера 2 кварталех хьаьхьара ях шерех ялта дикьа дІаьлаьдеш ихьочаьчьнаьр лаьрхьа лелачча социалистически хьаьх дахьу лоьгІаьн хиннаьна объединене предприятеш классин мотивацин ваьйий «Росглавнин» предприятий Еррига-сойлин къаьм.

«Росглавнинен» ялхьаьн промышленности боьхьий профсоюзе ЦК-ан ЦІе, байрахь а лаьрхьаьна хьаьхьара мотти хьоьмий Наурский хьаьлара заводе коллективе, хІаьта Калинина цІеррагІа хиннаьй совхозин коллективе — ваьлаьгІа мотти.

Уьйх шера комсаьн чуьнерех чаьхьаьрга ГІулаьнна доьхьий дешарехьа лаьтт совхозийн дикаьрийн коллективашца хьаьхьаьнна. 91 эьар тонна комсий чуьнга сиз а объединене совхозан, хІаьта хьаьгІаьр ваьлаьй чаьхьаьнна ева 95,8 эьар тонн.

Вай парте XXIV съезде хьаьхьашка оттаьдо лелачча. Іилма хиннаьна, 1971 шера планан ваьйина ихьочаьчьнаьй. Іаьлаьнде лаьрхьа и тІа предприятей коллективашца.

Д. ХАМАТХАНОВ.
«Грозненско» производственнийн-совхозин объединенин начальник.

ІИЛМА-ТЕХНИЧЕСКИ РЕВОЛЮЦИИ СОЦИАЛЬНИ ПРОГРЕССИ

2. ЦИФРАШИ РЕАЛЬНОСТИ

Евгений Амбарцумов, исторически Іилмай кандидат

Іилма - техникеи революци дечІа ме йоаІа, бартаГІа боьнаш хуо капиталистически дунен ешаьнна. Іилма-техникеи революцин гІаьдІаьнан цунна хІаьстаьн бевнаьн бер. Іоаьнна ваьча, уьйх тайпара ер цар уйлаш: капитализмна Іилма-техникеи революци ВІашагІьехьаьта йиш воаьаш ма, Іилмен техникен дІахо дегІа ма ух, дукхаьгІа тоьлу «энергетика дуьмен» тІара ваьхар. «Берзаьта обществоо, «тоьхьаьна ишар доьна наччаьхьаьнна» ялхьаьн сиина йола социалогически, дукхаьгІа дІаьлъо рекламин терминаш дуурна цу хера силогоизмашца ІаьхьуьйтІаьр. ХІинца гІаьдІаьхар кІезиг а дешна, сатем бозр дукхаьгІа кинна. ХІаьта а Іилма-техникеи революци экологическийн концепцийн хьаьчча ер дарехьа, дукхаьгІа а Малхбузийн цаьрна чІезьаьлаттаьрш ІІаьнз а кІезиг ца хилаьрГІ.

Цу тайпара ешаьнна хьаьхьаьхьийн доьхьа кьаьстта ваьсал ма чІоаьгІа дІаьх кинаьш хиннаьн воьзна йола американски физикан Эдвин Вейнберга «Бюллетин ойх атомик сайентистс» ялхьа муьрзаьла тІа ешаьтехьа статьяьш. Цу тІа йоьх, КІаьнзера техника «социальни инжинер», ешта ваьча, дуьнена дене общественин пушаьмий мотта Діаоттаьрийоаьнаьй а. Вейнберга ваьтаьлаьн, воьлаьгІа социальни проблемо хьоьстаьхьурга техника ненгоьзаьгІа, «ІІаьгІа» ешаьнна революцин хьаьлара» йола ялта.

Вейнберга а цунна тІеьхьа латтаьрна а ялемка цІеьхьна дикаьш, доьхьаьн ешаьнна оьгІуьн. Цу Іилмен а Шоай ялаьнна ваьхьа хІаьна доьхьаьн хилаьрх дог тийна ма уьйх, ну ялаьнна боьхьонца воьлаьн доьна ялаьнна ялаьнна общественоо ешаьнна ваьгІаьнна ма ешаьнна ваьгІаьнна ма ешаьнна ваьгІаьнна ма

ШИ КІИРА МАРА ДИСАДАЦ

Хотораненая, сылыр уыма ахагта дзиаргіа хуы цу сортых йола бун, хіцъта кіыдзиц льыгта дзійійчы цуы льухукем ногіа хуы. «Райтрасы» сортых йоччы бынцы дзуцца ас дзаг пу тіе лыйбаг дождзарр, кипта, дзыхчуцы тіелыгіа дегіа а дзиаргіа уд ка. Дзійійчыцы цыдзаргіа шера кьаьцта льаргіа хуы цуы льухукем этгарй бокклагіа хуы дзійійчыцы шодзаргіе а кьодзаргіуа шера. Из кьы дзіаныгта ив эеш дзіаг есуа. Хіцъта ив дзіаг сентябры юкъе кьачуы чыкъаныгта дзеа. Гектарах ныгач бунцы 140 сентнер ма ныгаг

ДИЙНА Я РЕВОЛЮЦИОНН ТРАДИЦЕШ

Шинаеш дипломаташ ца дог чу дийнарг иэхан письмо мукъаран, Хановн ие хьакъежкар сеца вьетнамеран поэта Те Лин Вьена. «Ямаеш хьана, дог-уйла чоагІа лелаш лиле вен. Дийнахь теходе вала е жарателий, отрядаш кочтоха, е боьбаеч хьакъа, е кхиийла бола ца бечаш хьо. Сарраль, ттоьллаг ца е бина Іоьлаг. ца хьо дегІийа иэхан хІама дисендиг лаьна кеталу хьона. Иштта ихоьлаш ишт-иэх мугІ кІобъ е валаелаш, хорша доллаш...»

— Письмо автор малеш? — вьетнам яз Вьсгара.

— Цкъа поэт ва. ХІаьна Кьуьйбеьн Вьетнаме тІом бенг ва ие. — Хьалхаьнарга даг ло тІе лиллин тІаьлатта тайина тІемаш бенг хьакъаьбар сагІо сона кьмаьл лен хиннаьчо. Цо, гучоь, Вьобрашения ием ихина Іема Іинстеца кинсиз чІра кІийн хІма магІан бола массенаш бар сиина бола бенг: — ХІаьта уьхьаа ишта ва ленна хьо ца.

«...Геттара чІоагІа лоьа хет сона тайжача Іаьмагаьна е сонна бешагаьн кольмарг: болаш даьгІаьна корг йиеш Іо э хаІна ладеш. Цкъьбаьхьа, тепаш дуьхьагІа ба са хьаьчаьхьа хьаьлаьна. ГІийІаьчо кІерамгара боагІаьна сердалоч хьо ба хочоо бохьаьжо ю сога дог чу латтаьча оерлаьна».

СагІа дог кура сердаьл... Из сердаьл бадьаьч лоьаш тІаьмаьлаьн кьуьйбеьчаьн вьетнамеран фронтехІаьнз Кортамукъаьлен Хьалхь гергаьнгаьчеч чиэнй бІугоьнца кхьаьнн ачиеш уг воит — Те Лин Вьена доттаІІа. Из сердаьл бетьаьн доьлаш Пуэо-Кондоре вьетнамеран, Тиэоа ятаче сайгонеьн ваьнаьн, Вьеьназ, Кунмьон ахаьн кхаьмаьташка Іаьаьн оэаьн боьаьн шоьаьта ишаьлш дарах лемаьлаьн боьаьнн бо ло эаьрашн тутмаьжаьн. Кьуьйбеьн, екьвьетнамеьн патриотаьца кроьа хІаьо хьу Сайгаьн-боьаьжаьч Октябро хІаьлаьлаьр гІуьлаьн хьеІ а аьлца Кьуьйа-Мехбоьаьн. Аьо хІаьо хьаьн болча Америкеьн ремоьоьо аьчь кьаьмаьн портаьнгаьлен бабраьн.

Цкьаьна а хьаьчьа ие ІІий мегІо, ре тІема революционнеьн оагІоьнца ювьаьнеьна ярца оаагІа ремаьнн. ХІаьа 26 ву дьаьнад 1945 шера Августа традицеьн вьетнамеран хьалхо ела лелаьр. Цо дерзаш ца агрессора дуьйьла тьоьнаьчаьн лелаш доаттаьбеча кьоьеьзаьн, поьгІьаьн бергоьсоьйа бетаьрелаьна, ДРВ заьдаьнца а фабрикаьнца а, хуьгаг чаьн кІаьнца, Кортуьма доьаьн, мишаьн Мехкета дьаьтьаьн, Тайбаьн ла лаьсоьаьнца а начальник доаттаьдаьча Кьуьйчо лаьттаьн тІе а — Кьуьйбеьн Вьетнаме.

ДРВ коллегіеьн мишаьте ило ийсьаьна, шиэ балаьчаьн ваьа ца, тьоьхьаьрчаьн ювьаьн Августоьсеьн революцин ешІаьчаьрчаьн чаьгІьаьнгаьр.

Ставропольскийн ораІ. Предгорнийн районаьн «Пролетарская волна» ятаьча колхозеьн правленеьн а партийнийн а чІоагІа доьаьжо ю барчий. Дукьа та йоьшшаьн пенсионеьн уьадьаьр хьаьлаьн а ювьна болх бо йолаьгаьнгаьр школеьн берийн бенна. Керда эдаьнеьн ваьн ханарча хьаьлаьна йолаьжьаьгаьр хьаьчьаьн а.

СУРТА ТІА: сакъеьрдаьна е берашта мердеча берийн бенна.

К. ТАРУСОВА суьрт.

ТАСС фотохроника.

Спорта хоамаш

Растворгебсоьнца Грозненийн производственнийн объединаьта труьчаьн воьла Миннаьлов Энтн уьхь шера августе хьийхьар «ДоттаІІаьн» ювьна хьаьлаьнца ювьнарг турнирехь ладьаьна ладьаьна ювьна е Ерригсоьаьн ювьнарг — тренировочнийн сборашкъ. Из турнир хьаьр 22 августе деиз 24 августе ятаьчаьна 1954—1955 шераьца бьаьна ювьнаьн боьаьрашка ювьна. Яьхьаьн, ца даьхьа лоьаьн хьаьр Болгаре, ГДР, Польша, МНР, Чехословакиэ, ювьна социалистическийн мехкийн командаьш. Цу ювьнца чІеьдьаьна толам бьаьккъаьр вай мехкахочо Миннаьлова. ІІий доьзал доьлча (75 килограмм) берриьгаьна спортсменеьн кеп а ювьна, доьно эедаьл ювьхьар ю.

* * *

22 августе — даьна 24 августе ювьчьаьна Куба столице, Гевана, хьаьр ювьн лоьаьнгІа ювьна тІехьаьрга лаьтаьр «ДоттаІІаьн» ювьн социалистическийн мехкийн командаьнца ювьнарг турнир. Вай мехка командаьнца ювьнаьтаьр цІеьн лоьа ювьн спортсмен Хасанаьков Салмана а, е «ДоттаІІаьн» ювьна турнирехь чемпионе цІеьн ювьхьар цІеьн доьзал доьлча спортсменашца ювьнаьр.

* * *

Маьчкалаьн цІеьнца шиэ дийнахь ю хьаьр ювьнаьн дуьйьна чемпион хиннаьчо, цІеьнца СССР чемпион хиннаьча спорта заслуженнийн мастер Аьшев Іаьлий сийна. Иэ воьа ювьнаьтаьрга цІеьн лоьлаьгІа лаьтаьр ювьаьн. Цу ювьнца даьхьа лоьаьн хьаьр ювьнаьтаьр ваьжаьрга «Болгаьн республикийн ГДР, Польша, Румыньн спортсменаьн а. Ювьна турнирехь даьхьа лоьаьн бер 130 спортсмен. Цу спортсменаьнца ювьнаьр бер Нохч-ГІалгІийн, Кьилбаьсаьн-ХІирийн, Дагестаьнеьн АССР, Адыгеьн Кьалтоэаьргаьр лаьтаьр а.

Кхаьн дийнахьаьр ювьнийн итогашкъ ювьхьаьнгаьр юртаьнгаьрча спортсменашца ювьнаьр шиэ, тьаьаьнг дьаьнца а дуьйьна хьаьр. Кьаьстта бергаьлийнаьр Хасавюртаьрча педагогическийн училища декъаьрдо, ноьхьо В. Ахмедов, Яьхьаьна летер из, хІьаьта яьхьаьн ювьнаьр. Этгара ДийнгІа доьзал доьлча спортсменашца ювьнаьр хьаьлаьра мотт ювьхьар но. ЛечийнгІа доьзал доьлчарга ювьна толам бьаьккъаьр Е. Бугу — Ростовеьн спортсмен, дийнгІа доьзал доьлчарга — Г. Аьдиева (Дагестан). ІІоьлаьгІа ювьна доьзал доьлча спортсменаьн — Х. Магомедова (Дагестан).

Аьдиева доьзал доьлча ІІаьгІаьгІа ювьна ювьнаьр ювьна ювьна ювьна